

Za volebními hesly se skrývá realismus

Reforma důchodového systému je možná vděčné téma pro nalákání voličů v předvolební kampani, avšak její realizace je nevděčná a tím pro politiky odtažitá.

Přesto se během existence opoziční smlouvy v této oblasti stalo poměrně hodně. Připomeňme zvyšování věkové hranice odchodu do důchodu, změnu konstrukce výpočtu důchodu, zpřísnění podmínek pro předčasné důchody nebo dílčí korekce tzv. náhradních dob pojištění.

Reforma důchodového systému je možná vděčné téma pro nalákání voličů v předvolební kampani, avšak její realizace je nevděčná a tím pro politiky odtažitá.

Přesto se během existence opoziční smlouvy v této oblasti stalo poměrně hodně. Připomeňme zvyšování věkové hranice odchodu do důchodu, změnu konstrukce výpočtu důchodu, zpřísnění podmínek pro předčasné důchody nebo dílčí korekce tzv. náhradních dob pojištění. Také podpora penzijního připojištění a kapitálového životního pojištění vzrostla. Všechny tyto změny však nemají charakter zásadní reformy důchodového systému, která nás nevyhnutelně čeká. Hodně se diskutuje o tom, zda náš budoucí důchodový systém má být dvou- či tří-pilířový. Tato hra na pilíře se však nedotýká podstaty problému, protože samotné naplnění těchto pilířů je, s výjimkou pilíře prvního, pouze hra o definiční zařazení. Podstatné je, aby důchodový systém byl schopen odpovědně uvažujícím občanům zajistit potřebné prostředky na adekvátní životní úroveň ve stáří, aby byl širokou populací považován za důvěryhodný a co do míry přerozdělování prostředků spravedlivý, aby nepředstavoval nadměrnou zátěž ekonomiky, ale naopak, aby podporoval její rozvoj. Zajímavé je zjistit, jak podle svých politických programů chtějí k tomuto cílovému stavu dospět jednotlivé politické strany.

ODS a US-DEU jsou si v základním pojetí velmi blízké. Obě chtějí poskytnout větší prostor individuální odpovědnosti se zachováním "jistoty" v pilíři provozovaném státem. Zatímco ODS však od počátku přichází s velmi jasně definovanou představou o tom, že tento všem společný pilíř má důchodcům poskytovat jen nejzákladnější minimum, US-DEU přichází s vágně definovaným postupným zmenšováním vlivu tohoto pilíře. US-DEU si možná uvědomila, že na současné vysoké míře solidarity profituje obrovská voličská základna nižších i středních příjmových skupin, kterou není politicky moudré provokovat. Na druhé straně je její přístup lepší v tom, že otevřeně říká, že reforma nebude záležitostí velkého třesku, ale dlouhodobým a psychologicky i technicky náročným procesem. ODS pak svým programem oslovuje zejména ty, kteří považují dnešní odvody do společného a deficitního státního měšce za zcela neúnosné, a to jak na straně jedinců, tak na straně zaměstnavatelů. US-DEU také navrhla povinné pojištění prostředků v penzijních fondech. Penzijní fondy jsou již dnes ze zákona povinny investovat velmi opatrně a podléhají doзору hned tří státních institucí. Povinné pojištění by jen zvýšilo náklady penzijních fondů bez faktického dopadu.

KDU-ČSL jako jediná významná strana doposud nepřišla s vlastním plánem rozsáhlé důchodové reformy. (Ovšem ani zveřejněné materiály ostatních stran nelze dost dobře nazvat "plánem".) Lidovci navrhuji drobné úpravy, které dlouhodobě deficit průběžného financování penzí nevyřeší. Mezi tyto návrhy patří oddělení prostředků, které jsou vybírány na důchodové pojištění, od státního rozpočtu. Příspěvky zaměstnavatele jak v oblasti penzijního připojištění, tak i v životním pojištění, zamýšlejí zachovat v současné výši. V oblasti soukromě (tedy dobrovolně) používaných finančních produktů navrhuji zachovat současnou výši státního příspěvku pro penzijní připojištění a zvýšit možnost daňového odpočtu. Daňové odpočty kapitálového životního pojištění a penzijního připojištění by měly být vyrovnány. Bohužel v programu nejsou uvedeny žádné bližší argumenty pro tento krok. ČSSD se vrací ke koncepci zaměstnaneckých penzijních fondů, tj. představě, že druhý pilíř důchodového systému bude nově vytvořen povinnými odvody do penzijních fondů spravovaných

zaměstnavateli a zaměstnanci (tedy odboráři). Není bez zajímavosti, že žádná z mně známých významných společností tento nápad nepodporuje. Většina zaměstnavatelů nepokládá starost o penzijní fond a odpovědnost za něj za součást svého podnikání. Jsou si vědomi toho, že řízení penzijního fondu vyžaduje finančně nákladný informační systém, odborníky na správu peněz apod. V některých vystoupeních představitelů ČSSD proto zazněl návrh, aby tyto nově vzniklé zaměstnanecké penzijní fondy byly spravovány již dnes existujícími penzijními fondy, popřípadě investičními společnostmi. V takovém případě by byl vznik stovek nových zaměstnaneckých penzijních fondů ještě méně logický a ještě nákladnější. Jistě, tyto fondy by mohly znamenat pracovní uplatnění řady odborářů či dokonce být zdrojem financí pro činnost zaměstnavatele, to však jistě není účelem návrhu ČSSD. Mnohem jednodušší a levnější cestou je umožnit vytváření oddělených portfolií a rozdílných penzijních plánů v rámci stávajících penzijních fondů. Každý zaměstnavatel by pak měl své portfolio, o kterém by penzijní fond účtoval odděleně a jehož provozní náklady by byly limitovány.

Ať již volby a důchodová reforma dopadnou jakkoliv, systém bude stále kombinací povinné tj. solidární složky a složky dobrovolné, díky níž občan ve stáří obdrží ty prostředky, které si během produktivní části života sám pro sebe nashromáždil. Míra solidarity a míra odpovědnosti sám za sebe bude klíčová pro vnímání spravedlnosti celého systému.

Jakub Dusílek, Generální ředitel ABN AMRO Penzijního fondu

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)